

Laajasalo – Degerö Seura ry

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
helsinki.hao@oikeus.fi

VASTASELITYS

Muutoksenhaun alainen päätös: Uudenmaan maakuntavaltuusto 25.08.2020 §20:
Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuus Helsingin seudun vaihemaakuntakaava: Kaavan
hyväksyminen

HHO Diaarinumero: 21924/03.04.04.04.16/2020

Valittajan ja vastaselityksen antajan nimi, kotikunta ja yhteystiedot: Laajasalo-Degerö
Seura ry, Helsinki, Yliskylän puistokatu 3, 00840 Helsinki, Sähköposti:
osmo.rantakari@laajasalo-degero.fi tai mika.penttinen@kp-ark.fi

Vastaselitys

Uudenmaan maakuntahallituksen 25.01.2021 päivätyssä lausunnossa ei nähdäksemme
tuoda esiin mitään sellaisia uusia näkökohtia tai perusteluja, jotka antaisivat aihetta muuttaa
tekemäämme valitusta tai sen perusteluja.

Uudenmaan maakuntahallituksen vastineessa mm. todetaan, että ”*keskeisiä
suunnitteluperiaatteita taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen rajausta muodostettaessa
ovat olleet tukeutuminen olevaan yhdyskuntarakenteeseen sekä kestävän liikkumisen
edellytykset.*” Sitä, miten tämän katsotaan liittyvän Vartiosaareen ei vastineessa kuitenkaan
tarkemmin avata.

Jos keskeinen suunnitteluperiaate rajausta muodostettaessa on ollut tukeutuminen olevaan
yhdyskuntarakenteeseen ja kestävän liikkumisen edellytykset, mikä on katsottu Vartiosaaren
rooliksi tässä yhteydessä? On vaikea välttyä ajatukselta, että tällä voitaisiin viitata mihinkään
muuhun kuin Helsingin kaupungin valmistelemaan ja KHO:n jo kertaalleen hylkäämään
kaavaratkaisuun, jossa Laajasaloon suunniteltua raitiotietä on ehdotettu jatkettavaksi
Vartiosaareen sekä siihen liittyvään saaren massiiviseen lisärakentamiseen, joka olisi
selkeästi ristiriidassa Vartiosaaren valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristö- ja
maakunnallisesti merkittävien virkistyskäyttöarvojen kanssa. Kuten KHO päätöksen
2018:151 perusteluissakin toteaa, Vartiosaaren osalta hylätyn Helsingin 2016 Yleiskaavaan
pohjautuvan Vartiosaaren ”*Osayleiskaavan vaikutusten arvioinnin perusteella Vartiosaareen
suunniteltu rakentaminen merkitsisi, että vain pieni osa saaren ranta-alueista voidaan
säilyttää maisemakuvultaan entisellään ja että saari muuttuu huvila-alueesta urbaaniksi*”

kerrostalovaltaiseksi alueeksi". Lisäksi KHO toteaa perusteluissaan, että "Vartiosaaren osoitettu rakentaminen tulisi asiassa esitetyn selvityksen perusteella olennaisesti vaikuttamaan Vartiosaaren RKY-ominaisuusmerkinnällä suojattuihin kulttuuriympäristöarvoihin"

Kysymys on siis edelleen siitä (minkä myös valituksessamme toimme esiin), mitkä ovat ne konkreettiset perusteet, minkä vuoksi Vartiosaari on katsottu tarpeelliseksi liittää taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinän rajauksen sisälle, mutta esimerkiksi sen vieressä vastaavilla RKY ja virkistysalue merkinnöillä varustettu Villingin saari on katsottu aiheelliseksi jättää sen ulkopuolelle? Lisäselvyyttä asiaan ei tuo myöskään Uudenmaan maakuntahallituksen 25.01.2021 päivätty vastine.

Huomattavaa on, että maakuntahallituksen vastineessa on useassa kohdassa perusteltu, miksi Vartiosaari on voitu sisällyttää taajamatoimien kehittämisvyöhykkeeseen. Perusteita tai pakottavia syitä sille miksi näin on tarvinnut tehdä, ei sen sijaan ole esitetty. Tämän vuoksi myös perustelumme ylikunnallisen merkityksen puuttumisesta Vartiosaaren kohdalla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinän osalta on edelleen näkemyksemme mukaan validi.

Maakuntahallituksen vastineen maininta merkinnän yleispiirteisyydestä perusteena sille, että Vartiosaarta ei ole nähty tarpeelliseksi jättää pois merkinnän rajaamalta alueelta ei myöskään kestä näkemyksemme mukaan lähempää tarkastelua. Ottaen huomioon maakuntahallituksen lausunnon muu sisältö, kaavasta sen käsittelyn aikana käyty keskustelu sekä muut edellä mainitut seikat (ml. jo aiemmin mainittu Vartiosaaren lähellä olevan Villingin saaren jättäminen taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinän rajaaman alueen ulkopuolelle), tarkoituksena näyttää nimenomaan olleen se, että Vartiosaari saadaan pidettyä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinän rajaaman alueen sisäpuolella, jolloin yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa voidaan ehdottaa raitiotien ohella uutta tiivistä rakentamista Vartiosaaren, jonka sekä HHO että KHO ovat aiemmin katsoneet lainvastaisiksi.

Ehkä osittain uusi näkökulma Uudenmaan maakuntahallituksen vastineessa on se, että vyöhykettä ei voi verrata nykyisen maakuntakaavan merkintään. Jos kyseessä on uudenlainen merkintä, olisi sen vaikutuksia ja suhdetta päällekkäisiin ristiriitaisiin merkintöihin pitänyt näkemyksemme mukaan arvioida ja selvittää erityisen huolellisesti. Näin ei kuitenkaan ole tehty, joten kaavan valmistelu ja siihen liittyvät selvitykset eivät nähdäksemme täytä tältäkin osin kaavan valmistelun vaatimuksia.

Maakuntahallituksen vastineessa myös todetaan, että "*Laajasalo-Degerö Seura ry:n valituksesta ei selkeästi ilmene, miltä osin taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke -kehittämisperiaatemerkinnän ei katsota olevan riittävä huolehtimaan ja edistämään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista*". Tähän liittyen ei mielestämme tarvitsisi ottaa huomioon kuin KHO:n 2018:15 päätöksen maakuntakaavan valkoiisiin alueisiin liittyvät perustelut, mutta tämän lisäksi pyydämme ottamaan huomioon myös muut muutosvaatituksessamme esitetyt näkemykset.

Vartiosaaren liittäminen taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinän rajauksen piiriin muuttaa näkemyksemme mukaan olennaisella tavalla tilannetta niiden Vartiosaarta koskevan KHO:n 2018:15 päätöksen perustelujen osalta, jotka liittyivät aiemman maakuntakaavan ns. valkoiisiin alueisiin. Ottaen huomioon myös se, että Vartiosaari kuului valtakunnallisen RKY

merkinnän kattamaan alueeseen jo Helsingin 2016 yleiskaavaa ja siihen liittyvää Vartiosaaren osayleiskaavaa valmisteltaessa ja niistä päätettäessä, ei voida päätyä muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että taajamatoimintojen kehittämisvyöhykemerkinä ja sen käyttö Vartiosaaren kohdalla ei ole pelkästään riittämätön huolehtimaan ja edistämään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista Vartiosaaren valtakunnallisesti merkittävien RKY arvojen tai maakunnallisesti merkittävien virkistysarvojen osalta, vaan aiheuttaa näille KHO 2018:151 päätöksen perustelut huomioon ottaen jopa erityisen uhan. Maakuntakaavoitusta koskevan ohjeistuksen mukaan tällaisia maakuntakaavatasolla ratkaistavia asioita ei voida siirtää muulle alueiden käytön suunnittelulle vaan ne tulee selvittää ja ratkaista maakuntakaavoituksen yhteydessä

Muuten viittamme alkuperäisessä muutosvaatimuksessa esittämiimme näkökantoihin ja perusteluihin, mutta varaudumme tarvittaessa myös esittämään muita lisäperusteluja sekä tarkentamaan nyt tai aiemmin lähettämiämme perusteluja ja näkökantoja asian jatkokäsittelyssä.

Mitä tulee Uudenmaan maakuntahallituksen lausuntoon koskien vaatimustamme Laajasalon ja Vartiosaaren osalta puuttuvien kaavakartan viheryhteysmerkintöjen korjaamiseksi, Laajasalon ja Vartiosaaren välinen viheryhteys on ekologisesti ja virkistyksellisesti seudullisesti merkittävä ja tärkeä. Viheryhteysien jättäminen yleisen tekstin varaan ei täytä lain vaatimuksia. Vain kaavakartalle piirretyt yhteysmerkinnät takaavat niiden toteutumisen lain mukaisesti. Viheryhteysien säilyttämisessä on toimittava turvaamisperiaatteella, koska merkintöjen poisjättäminen olisi suuri ja korvaamaton riski.

Lopuksi liittyen Maakuntavaltuuston Heikki Vestmanin esityksen pohjalta hyväksymään pöytäkirjamerkintään, näkemyksemme mukaan maakuntavaltuusto ylitti toimivaltansa tekemällä tällaisen päätöksen kaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä. Vaikka päätös nyt todetaan Maakuntahallituksen 25.01.2021 päivätyssä lausunnossa ei-oikeusvaikutteiseksi, asia olisi pitänyt selkeästi tuoda esiin myös varsinaisessa päätöstekstissä. Kyseenalaista on mielestämme myös se, kuuluuko maakuntavaltuuston toimenkuvaan muutenkaan tehdä kaavamerkinnöistä tällaisia ei-oikeusvaikutteisia tulkintapäätöksiä, mutta jätämme asian oikeuden ratkaistavaksi.

Helsingissä 18.03.2021

Osmo Rantakari
puheenjohtaja

Mika Penttinen
varapuheenjohtaja